

Významné osobnosti českého původu v Banské Štiavnici a okolí - Terra Banensium

11

Bohuslav Škeřík - vrehní účetní tajemník

Karel Šmidke /krycí jména: Dušek, Felix, Ochotnický, Petrovský, Potocký, Varecha/ (* 21.1.1897, Ostrava - Vítkovice; + 15.12.1952, Bratislava) - politik. V roce 1919 se s rodiči přestěhoval do B. Štiavnice, kde se přiklonil ke straně marxistické levice a zapojil se do revolučního dělnického hnutí. Byl spoluorganizátorem prosincové generální stávky a v letech 1922-23 předsedou MO KSC v B.Štiavnici. Pracoval jako báňský truhlář, horník i jako revizor a skladník dělnického potravinářského družstva Budičnosť v B. Štiavnici, v Margecanech a v Žilíně.

František Šnajperk (* 2.2.1879, Nespky-Městečko, okr. Benešov; + 15.7.1946, Podhorie-Zakyl, okr. B.Štiavnica) - významný průkopník luštěrenské technologie na Slovensku. Od roku 1921 se podílel na přípravě a budování louskárny lesního semena, v níž se semeno i upravovalo pro polířeby lesních školek. Louskárna byla předchůdcem dnešního Semenařského závodu státních lesů v Lipt. Hrádku. Byl vynálezcem stroje na louskání šišek modřinu opadavého, stroje na zpracování šípku a jiných zařízení na konzervárenskou úpravu lesních plodů. Vytvořil osvědčenou tzv. tunelovou louskárnu, která se dodnes využívá na louskání šišek.

Josef Šnejdárk (* 2.4.1875, Napajedla okr. Zlín; + 13.5.1945, Casablanca, Maroko) - generál Československé armády, který koncem května 1919 převzal velení 2. pěší divize a vytačil maďarská vojska ze Zvolena a Banské Štiavnice.

Bohumír Šobr (* 12.10.1878, Čechy; + Ostrava) - ředitel tabákové továrny (1920-31). V prosinci 1923 byl jmenován vládou Československé republiky členem župního zastupitelstva za okres B.Štiavnica, po volbách 1923 byl zvolen za člena městské rady, od r. 1926 byl vládním komisařem, 12.5.1927 byl zvolen za starostu města B. Štiavnice. Měl zásluhy na zlepšení situace ve městě.

Karel Šornek (* 19.8.1884, Rychnov nad Kněžnou; + 30.6.1969, Praha) - středoškolský učitel. V letech 1919-21 působil na gymnáziu v Banské Bystrici, 1921-36 byl ředitelem učitelského ústavu v Levicích, 1936-41 Amerlingova chlapeckého učitelského ústa-

vu v Praze, od roku 1941 v důchodu. V Levicích založil a vydával nezávislý týdeník "Južné Pohronie". Měl hlavní podíl na vybudování dětské ozdravovny na Počuvadelském jezeře nedaleko B. Štiavnice. Napsal autobiografii S. Ormise, je spoluautorem metodiky vyučování na malotřídních školách, přispíval do odborných pedagogických periodik.

Karel Špaček (* 1866; + 1933) - profesor, inženýr Českého vysokého učení technického v Praze. Byl projektantem železničních tratí, silničních a tunelových komunikací (B.Štiavnica - Levice).

Otomar Štědrý - středoškolský profesor v B.Štiavnici.

Vlasta Štepanová - skautská lektorka Divčič slov, lesnické školy v r. 1936.

Jindřich Subrt (* 1873, Příbram; + 2.2.1926, B.Štiavnica) - báňský inženýr v B.Štiavnici na šachtě František, po absolvování vysoké školy montáží působil v báňských závodech v Srbsku. Po skončení I.sv. války se vrátil do ČSR, do konce srpna 1925 byl závodním inženýrem stroje Finsterort v Hodruši, později pro válečné následky byl přeložen na povrchovou agendu báňských závodů v B. Štiavnici.

Emil Švehla (* 7.10.1899, Staré Polesí, Čechy) - báňský inženýr na závodě František v B. Štiavnici (1928), od 1.2.1929 byl přeložen na závod v Hodruši, 1933-1937 byl vedoucím tech.oddělení Státního báňského ředitelství.

Ignác Švehla - dozorce hutě, Do B.Štiavnice přišel v r. 1919 z Příbrami.

František Tallatschek (* 1839, Morava) - asistent na Katedře chemie a fyziky na akademii v letech 1864-67.

Miloslav Triska - učitel na gymnáziu v B.Štiavnici.

Michal Ulbm (17. století, Slezsko) - sklářský mistr. V roce 1630 uzavřel smlouvu se štiavnickou báňskou komorou o výstavbě sklárny v Nové Bani. Úvěr na její vybudování se zavázal splácet báňské komoře sklářskými výrobky (sklo na báňské a hutnické účely), které svoji kvalitou převyšovaly polské a pasovské sklo a měly odbyti i ve Vídni a Sedmihradsku.

František Ulrich (* 11.9.1899, Boharyně, okr. Hradec Králové; + 21.10.1941, Praha) - geolog, univerzitní profesor, světozná-

mý mineralog. Zakladatel první expozice Státního banského muzea Dionýze Štura v B. Štiavnici.

Ladislav Urbánek (* 20.10.1901, Kolin; + 20.4.1984) - geolog, RNDr. V letech 1926-27 působil jako středoškolský profesor přírodopisu, matematiky a fyziky na Reálném gymnáziu v B. Štiavnici, 1928-39 na Evangelickém gymnáziu v Prešově, v roce 1939 opustil Slovensko a působil v Čechách. Byl členem Karpatské asociace. Přírodovědeckého klubu v Košicích. Společnosti pro mineralogii a geologii, Zeměpisné a botanické společnosti v Praze.

Stanislav Valt - technický inženýr na báňském závodě šachty František v B.Štiavnici.

Antonín Vach - chemický inženýr, vyučoval anorganickou chemii, technologii a mechaniku na Státní průmyslové škole v letech 1933-37.

Karel Váňa - středoškolský profesor v B. Štiavnici.

František Věcovský - profesor na Státní průmyslové škole v letech 1926-39, předtím na Státní obchodní akademii v Martině. Vyučoval zeměpis, dějepis, slovenštinu, ruštinu, němčinu, strojípis a občanskou nauku, vedl školskou knihovnu, byl aktivním členem Červeného kříže, turistického spolku, věnoval se skautingu, redigoval místní týdeník Štiavničan, byl velitelem CPO města B. Štiavnice a okresním náčelníkem Junáka.

Milan Věcovský - velitel skautského oddílu v B. Štiavnici (1930).

Karla Velingerová - profesorka gymnázia v B.Štiavnici.

Jaroslav Vlk - profesor na Střední průmyslové škole v B.Štiavnici (1934-38).

Václav Vojtěch - provozní inženýr v báňských závodech v Hodruši.

Jaroslav Vorel - akademický malíř, učitel na Gymnáziu v B.Štiavnici (1925), oddílový vůdce skautů a redaktor skautského časopisu Táborníček.

Jan Výtiska - doktor, profesor, v letech 1937-38 ředitel gymnázia v B.Štiavnici.

Leopold Wach (* 3.10.1880, Praha; + 7.7.1930, B.Štiavnica) - pedagog. Od r. 1919 vyučoval na kurzech slovenštinu městské a státní pracovníky, od r. 1923 až do své smrti vyučoval na Státní průmyslové škole. Byl členem výboru několika spolků a korporací, městského zastupitelstva, režiroval divadlo.

aktivně vystupoval v pěveckém sboru, redigoval štiavnický týdeník "Hlasy spod Sitna", "Štiavnické noviny".

František Adam Waldstein (* 1759; † 1823) - majitel zámku v Duchcově, navštěvoval svoji dceru ve Svatém Antoně a spolu s P.Kitáiblem botanizoval floru na Sitně.

Alois Petr Wehrle (* 3.7.1791 Kroměříž; † 13.12.1835 Videaň) - chemik, farmaceut, vysokoškolský profesor. V letech 1820-25 přednášel chemii a mineralogii na Báňské akademii v B. Štiavnici, kde dobudoval mineralogické sbírky a chemickou laboratoř. V 1828 navrhl zařízení stanice na záchranu postižených horníků v báňské nemocnici v obci Štiavnické Baně, čím položil základy záchranářství v Uhersku. Je autorem několika vynálezů, mezi nimi přístroje na záchranu horníků otrávených plyny.

Adolf Wieszner (* 1.10.1853, Příbram; † 2.3.1891, Budapešť) - báňský inženýr. Působil jako asistent na Katedře deskriptivní geometrie (1851-55), později byl vedoucím různých báňských závodů, ředitelem v B.Štiavnici a poradcem města.

Jan Nepomuk Woldřich (* 15.6.1834, Zdikov, okr. Prachatice; † 3.2.1906, Praha) - geolog, paleontolog, archeolog, univerzitní profesor. V letech 1859-60 působil jako suplent přírodopisu a filozofické propedeutiky na gymnáziu v Prešově 1860-62 v B. Štiavnici, později v Salzburgu a ve Vídni. Byl členem několika světových vědeckých společností, je autorem vysokoškolských učebnic a studií.

Josef Woldřich - geolog, univerzitní profesor. Pro sbírky Karlovy a Masarykovy univerzity hledal v okolí B. Štiavnice minerály. Je autorem montanistických studií hlavně ze Slovenského rudohoří.

Ladislav Zbořil - učitel na Státní vyšší lesnické škole v letech 1922-39, vyučoval pěstování lesů.

Jan Zdražil /pseud. Z. Janko/ (* 14.11.1913, Rychlov, okr. Kroměříž; † 21.3.1990, Banská Bystrica) - spisovatel, redaktor, politický a hospodářský pracovník. V letech 1952-55 studoval na Lesnické techn. škole v B.Štiavnici, 1955-58 na Státní průmyslové škole celulózy a papíren v Ružomberku. V poválečném období organizoval stavby mládeže, byl angažovaným politickým a hospodářským pracovníkem pounorového totalitního režimu, novinářem povstaleckého tisku Únor, od r. 1945 Pravdy, Nového slova, Směru a Nové svobody.

Vladimír Zoubek - RNDr., geolog, profesor, často navštěvoval okolí B. Štiavnice.